

Begäran om utlåtande om utkastet till regeringens proposition med förslag till ändring av 25 § i Finlands grundlag

Inledning

I propositionen föreslås det att Finlands grundlag ändras i fråga om valkretsindelningen. Genom den föreslagna lagen skulle det fastställas att landet för riksdagsval ska delas in i minst nio och högst femton valkretsar. Därtill skulle landskapet Åland även fortsättningsvis utgöra en egen valkrets.

I Fastlandsfinland finns det för närvarande tolv valkretsar, vilket motsvarar det minimala som grundlagen förutsätter. Om den föreslagna ändringen av grundlagen genomförs, skulle det inte oundvikligen leda till ändringar i valkretsindelningen, men det skulle möjliggöra att vissa valkretsar slås samman utan att någon annan valkrets behöver delas.

Bakgrund

Statsminister Petteri Orpos regeringsprogram (Ett starkt och engagerat Finland: statsminister Petteri Orpos regeringsprogram 20.6.2023, s. 215) innehåller en skrivning om att förbättra valsysteemets proportionalitet: "Valsysteemets proportionalitet ska förbättras genom en parlamentarisk beredning av en valområdesmodell för sådana områden där den dolda röstspärren är särskilt hög. Uppmärksamhet ägnas i första hand åt Lapplands valkrets. Målet är att bilda ett gemensamt kalkylerat valområde av den och Norra Österbotten [sic]. Kandidaternas röstetal och antalet ledamöter som väljs i valkretsarna i förhållande till befolkningen ska användas som beräkningssätt. Båda valkretsarna förblir självständiga och deras gränser ändras inte. Den lokala identiteten ska beaktas. Dessutom är målet att ett motsvarande förfarande i fortsättningen ska tillämpas på sådana valkretsar där antalet riksdagsledamöter blir färre än åtta eller sju. Beslutet om valområdesmodellen fattas under 2024 och avsikten är att den ska tas i bruk senast vid riksdagsvalet 2031."

Statsrådet tillsatte den 16 november 2023 en parlamentarisk arbetsgrupp för valområden. Dess uppgift var att i enlighet med skrivningen i regeringsprogrammet bereda ett förslag till en valområdesmetod som förbättrar proportionaliteten i riksdagsvalens valsysteem i sådana områden där den dolda rösttröskeln är särskilt hög. I sin slutrapport föreslog en majoritet av arbetsgruppen att den fortsatta beredningen av en ändring av grundlagen och vallagen ska inledas. Slutrapporten innehöll en avvikande mening samt ett sakkunnigutlåtande.

I enlighet med majoritetsförslaget från den parlamentariska arbetsgruppen för valområden bereddes regeringens proposition i en beredningsgrupp som justitieministeriet tillsatte den

15 januari 2026. Till stöd för gruppen tillsatte statsrådet den 5 februari 2026 en parlamentarisk styrgrupp. Vid sitt möte den 19 maj 2026 konstaterade styrgruppen att det inte fanns tillräcklig enighet för att främja den valområdesmetod som avses i skrivningen i regeringsprogrammet.

Propositionen har i justitieministeriet beretts utifrån betänkandet av den arbetsgrupp som behandlade en revidering av 25 § i grundlagen (Perustuslain 25 §:n tarkistaminen. Työryhmän ehdotus. Oikeusministeriö, Mietintöjä ja lausuntoja 26/2013) och den regeringsproposition som lämnades under valperioden 2011–2015 med anledning av detta (RP 55/2014 rd), efter att tillräcklig enighet inte nåddes i den parlamentariska styrgruppen om att främja beredningen av regeringens proposition i enlighet med majoritetsförslaget från den parlamentariska arbetsgruppen för valområden. Förslaget bygger på de diskussioner som förts bland styrgruppens medlemmar om olika regleringsalternativ.

Svarsanvisningar för mottagare

Vem som helst kan lämna ett utlåtande.

Vänligen lämna utlåtandena i första hand genom att svara på begäran om utlåtande på utlaatande.fi. Anvisningar för att använda och registrera sig i tjänsten finns på utlaatande.fi under fliken Anvisningar> Bruksanvisningar (användarstöd: [lausuntopalvelu.om\(at\)gov.fi](mailto:lausuntopalvelu.om(at)gov.fi)). Ministerierna ombeds också att spara det utlåtande som de lämnat via utlaatande.fi i ärendehanteringssystemet VAHVA.

Om det inte är möjligt att använda utlaatande.fi kan utlåtandena sändas till ministeriets registratorskontor per e-post på adressen: kirjaamo.om@gov.fi eller per post till adressen: Kyrkogatan 12, Helsingfors. I de utlåtanden som lämnas in till registratorskontoret ber vi er ange ärendenumret VN/18611/2026. Dessutom ber vi att de utlåtanden som lämnas in till registratorskontoret skickas till exempel som bilaga till e-posten i Word- eller PDF-format så att utlåtandehandlingen inte innehåller onödiga personuppgifter, såsom privatpersoners e-postadresser.

Alla utlåtanden är i regel offentliga i enlighet med lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Utlåtandena publiceras på projektets offentliga projektsidor (valtioneuvosto.fi/sv/projekt, OM039:00/2026). Ett utlåtande som lämnats in av en privatperson publiceras dock på projektsidorna endast om personen skriftligen begär det till exempel i samband med sitt utlåtande eller i ett följebrev till utlåtandet.

Alla utlåtanden som lämnats via utlaatande.fi, också utlåtanden från privatpersoner, är automatiskt tillgängliga för alla på utlaatande.fi. Ministeriet publicerar inte de utlåtanden som lämnats in till registratorskontoret på utlaatande.fi. Utlåtandena ska inte innehålla onödiga personuppgifter. Även om ett utlåtande som en privatperson lämnat in till registratorskontoret inte publiceras på webben, kan alla ta del av det vid ministeriet i enlighet med lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Tidtabell

Utlåtande om utkastet till regeringens proposition kan lämnas senast den 12.8.2026. Den svenskspråkiga översättningen av utkastet lämnas till utlåtande.fi senare och utlåtande om den kan lämnas på svenska 26.6.-21.8.2026.

Beredare

Sakkunig Tuomas Rekola (t.o.m 28.7.2026, borta 17-18.6.2026)
Konsultativ tjänsteman Heini Huotarinen (efter 28.7.2026)

Bilagor:

[Luonnos Hallituksen esitys eduskunnalle Suomen perustuslain 25 §n muuttamisesta.pdf](#)

Sändlista:

Avoin Puolue r.p., Öppna Partiet r.p.
Eläinoikeuspuolue r.p., Djurrättspartiet r.p.
Etelä-Karjalan liitto
Etelä-Pohjanmaan liitto
Etelä-Savon maakuntaliitto
Hampupuolue r.p., Hampapartiet r.p.
Hämeen liitto
Kainuun liitto
Kansallinen Kokoomus r.p., ruotsiksi Samlingspartiet r.p.
Keski-Pohjanmaan liitto
Keski-Suomen liitto
Kristallipuolue r.p., Kristall Parti r.p.
Kymenlaakson liitto
Lapin liitto
Liberaalipuolue - Vapaus valita r.p., Liberalpartiet - Frihet att välja r.p.
Liike Nyt r.p., Rörelse.nu r.p.
ministeri Lauri Tarasti
Perussuomalaiset r.p., Sannfinländarna r.p.
Pirkanmaan liitto
Pohjanmaan liitto
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Pohjois-Pohjanmaan liitto
Pohjois-Savon liitto
Päijät-Hämeen liitto
Satakuntaliitto
Sinimusta Liike r.p.
Sitoutumattomat ry
Suomen Graniittipuolue r.p.
Suomen Keskusta r.p., ruotsiksi Centern i Finland r.p.
Suomen Kommunistinen Puolue r.p., Finlands Kommunistiska Parti r.p.
Suomen Kristillisdemokraatit (KD), Kristdemokraterna i Finland (KD) r.p.
Suomen Kuntaliitto ry
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue - Finlands Socialdemokratiska

Parti r.p.
Svenska folkpartiet i Finland r.p., Suomen ruotsalainen
Totuuspuolue r.p.
Uudenmaan liitto
Vaalitutkimuskonsortio
Valta kuuluu kansalle r.p.
Vapauden liitto r.p.
Varsinais-Suomen liitto
Vasemmistoliitto r.p., ruotsiksi Vänsterförbundet r.p.
Vihreä liitto r.p., ruotsiksi Gröna förbundet r.p.

Lausunnonantajan lausunto

Bör det i grundlagen föreskrivna minimi- och maximiantalet valkretsar sänkas från nuvarande tolv och aderton till de nio och femton som föreslås i propositionen?

- Ja
- Nej

Motiveringar

Har ni något annat att anföra om propositionen?

Suurpää Johanna
Oikeusministeriö

Rekola Tuomas
Oikeusministeriö